

عنوان مقاله:

تحلیل گونه های تزامم در دانش فقه و اخلاق با تاکید بر تزامم اهتمامی (اشتغالی) در حوزه اخلاق

محل انتشار:

دوفصلنامه اخلاق و حیانی، دوره 8، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

محسن شکوه بخش - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث، دانشگاه تهران، پردیس فارابی، دانشکده الهیات

فتح الله نجارزادگان - استاد دانشگاه تهران، پردیس فارابی، دانشکده الهیات (نویسنده مسئول). (Roohollah127@gmail.com)

محمد عالم زاده نوری - عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

محمد کاظم رحمان ستایش - استادیار دانشگاه قم، دانشکده الهیات و معارف اسلامی

خلاصه مقاله:

یکی از مسائل مهم دانش اصول فقه، که در فقه و اخلاق کاربرد فراوانی دارد، مبحث «تزامم» است. با توجه به تفاوت حوزه فقه و اخلاق، تزاممی که در حل مسائل اخلاقی مطرح است، در تعریف، تقسیم و مرجحات، با تزامم مطرح در دانش فقه، اختلاف قابل توجهی دارد. در این تحقیق، اولاً در صدد طراحی چهارچوب نوینی برای مساله تزامم در اصول «فقه الاخلاق» هستیم. ثانیاً برای حل برخی از مسائل اخلاقی که در تبیین سبک زندگی اسلامی سهم قابل توجهی دارند، گونه جدیدی از تزامم به نام «تزامم اهتمامی (اشتغالی)» مطرح می شود. در این نوع تزامم، بر خلاف تزامم حکمی، مکلف برای انجام دو تکلیف متزامم قدرت دارد؛ اما بایسته نیست یا نمی تواند برای هر دو تکلیف به یک اندازه زمان و توان صرف کند؛ در نتیجه، باید اهتمام اصلی خود را بر کار اهم متمرکز کند. به نظر می رسد با بررسی نصوصی که در صدد ارزش گذاری اعمال هستند، کلید فهم برخی از روایات، استفاده از تزامم اهتمامی است. از آن جا که این گونه از تزامم در قلمرو دانش اخلاق تعریف می شود و مرجحات آن با مرجحات تزامم حکمی متفاوت است، نتایج آن در برخی موارد، با خروجی تزامم حکمی در فقه اختلاف دارد.

کلمات کلیدی:

فقه و اخلاق، اصول فقه الاخلاق، تزامم اهتمامی، سبک زندگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1398839>

